

Vooruitgang met boerenwagens

Lykele Miedema bouwde een bijzondere relatie op met Jelle Zijlstra, minister van financiën en later president van De Nederlandsche Bank.

Productie van landbouwwagens op luchtbanden waren het succes van Miedema in Winsum.

Hoe een boerenzoon wel de inspiratie vindt in het boerenwerk, maar succesvol wordt in de landbouwmechanisatie. En hoe andersom een industrieel zich verbonden voelt met de modernisering van de veehouderij en daartoe boerderijen opkoopt om te boeren. En hoe een hard zakenman gevoel heeft voor fierljeppen, Fries dammen, Frysk Orkest en de kerk.

Het is het leven van Lijkele Miedema, oprichter in 1940 van de gelijknamige landbouwwerktuigenfabriek in Winsum. Zijn schoonzoon Luuk van der Veen heeft geput uit het persoonlijke archief van deze markante ondernemer en daar een biografie van gemaakt. Het is een mengeling van zakelijke beschrijving en familiale bewondering geworden.

Miedema begreep al vroeg wat boeren nodig hebben. Daarvoor had hij genoeg ervaring opgedaan op de boerderij van zijn vader Sijbren. De handelsgeest van Lijkele dreef hem echter steeds weer van het boeren erf, op zoek naar noviteiten.

Het was zijn vader die in 1939 zijn afschuw uitsprak over de sluiting van de coöperatieve zuivelfabriek in Winsum. Zijn zoon zag daarna in dezelfde fabriek een nieuwe kans met zijn Jumbo-hooitakels en landbouwwagens op luchtbanden. Nog geen decennium later was de landbouw-

werktuigenfabriek de nieuwe economische motor van Winsum.

Opmerkelijk is dat het maar een jaar heeft gescheeld of de landbouwwerktuigenfabriek was tijdens de opbloei na de Tweede Wereldoorlog verhuisd naar Leeuwarden. Lykele Miedema was met zijn gezin al in 1946 naar Leeuwarden getrokken. De woningbouw in het dorp Winsum kon de snelle expansie van de fabriek niet bijhouden, het was Miedema een doorn in het oog.

De ondernemer maakte in dit soort zaken van zijn hart geen moordkuil. Hij kruiste de degens met gemeente- en provinciebestuurders over de achterstelling van het platteland als het gaat om industrieontwikkeling. Toch sprong het tot in detail uitgewerkte verhuizingsplan in 1951 af. De kosten liepen te veel op.

Ondertussen rolden per jaar meer dan vijfhonderd landbouwwagens uit de fabriek en was ook export een nieuwe mijlpaal. De fabriek groeide verder in Winsum en voegde nieuwe noviteiten toe. Miedema kwam met de mestverspreider, de loofklapper, de hooilader, de hooitransporteur, de suikerrietwagen en de opraapwagen.

Lykele Miedema was altijd te porren voor nieuwe initiatieven. Hij liet in 1966 bij zijn boerderij Great Harns bij

Winsum een ligboxenstal bouwen en liep daarmee voorop. Hij was het die in datzelfde jaar op aangeven van Sjoerd Span in Winsum de eerste Friese kampioensstrijd fierljeppen op touw zette, hij was inspirator voor de actie Open Doekje die in 1956 het Frysk Orkest redde en hij hielp anderen, particulieren en ondernemers, met raad en daad en vaak ook met geld. Een Leeuwarder gezin vroeg van hem 400 gulden te leen om emigratie naar Canada te bekostigen. Miedema gaf het geld, op voorwaarde regelmatig bericht te krijgen uit Canada.

Tot op heden is Miedema van grote betekenis voor Winsum. Maar het is anders geworden. In 1965 leek het net vergrote bedrijf met 156 personeelsleden klaar voor verdere groei. Die bleef echter uit. De agrarische revolutie kwam tot bedaren. Al in 1968 waren er nog maar 105 mensen aan het werk. De landbouwwerktuigenfabriek moest in 1972 zelfs met overheidssteun overeind worden gehouden. Onder druk nam toen ook de oprichter afscheid. Twee jaar later overleed hij, 68 jaar oud. Hij berustte: „Der komme wer oare tiden.” - **BERT DE JONG**

• **Luuk van der Veen - Bij leven en welzijn**, biografie over fabrikant en ondernemer Lijkele Miedema (1904-1974) Friese Pers Boekerij, Leeuwarden; €17,50